

der human resource, som findes ude på store moderne virksomheder, er blot nævnt som nogle elementer af noget, man kan gribe fat i. Det tror jeg vi kunne lære meget af – også i det offentlige.

Kl. 13.10

Første næstformand (Svend Auken):
Så går vi videre i ordførrækken.

Elisabeth Geday (RV):

I går havde jeg en snak med en mor fra en af mine børns klasser. Hun er sygeplejerske på en kræftafdeling og var sådan småsyg på vej hjem i seng efter at have cyklet sit barn i skole. Hun havde hovedpine og mavepine, men selv var hun ikke et øjeblik i tvivl om, at hovedårsagen var stress. Der var nemlig allerede et tocifret antal af hendes kolleger på afdelingen, som var langtidssygemeldte på grund af stress.

Der er vist ikke nogen i den her forsamling, som er i tvivl om, at konsekvenserne af stress og nedslidning er alvorlige for den enkelte, for hans eller hendes familie, for arbejdspladsen, for arbejdsgiveren og for samfundsøkonomien. Det er sygdom, det er sygefravær, og det er marginalisering.

FTF har i en analyse, som de har sendt os forud for den her debat, dokumenteret, at der er en klar sammenhæng mellem den enkeltes oplevelse af negativ stress og antallet af hans eller hendes sygedage. Det kommer vel heller ikke bag på nogen, at langvarig stress gør en mere modtagelig for diverse infektioner, eller at langvarig stress kan give depressioner og hjerte-kar-sygdomme.

Arbejdsmiljørådet har da også i sin prioritering af arbejdsmiljøindsatsen for de kommende 5 år sat det psykiske arbejdsmiljø på listen over de fem højest prioriterede indsatsområder, herunder bekæmpelsen af stress, fordi problemerne bare vokser og vokser, og det er navnlig i den offentlige sektor, som det fremgår af dagens aviser.

Arbejdsmiljørådet peger også på de giftkorn, som fører til stress og nedslidning på arbejdspladsen. Det er manglende indflydelse på ens arbejde og ens arbejdsbetingelser; det er manglende belønning i form af anerkendelse, løn eller andet; det er for store krav til kvalitet eller kvantitet af det arbejde, man skal levere, og så er det altså også manglende støtte fra ens kolleger og ens ledere og i parentes bemærket jo også fra ens

politiske chefer – tag den, beskæftigelsesminister!

Det er ikke let at fjerne årsagerne til stress og nedslidning, fordi problemstillingen er så kompleks og påvirkes af så vel arbejdet som af privatlivet. Man kan meget vel være arbejdsløs kontanthjælpsmodtager og alligevel være stresset, men omvendt kan man jo også være en meget travl politiker med hvert minut i kalenderen besat og mere til og alligevel ikke opleve det som et problem.

Arbejdsmiljørådet har sat sig nogle meget ambitiøse mål for, hvad der skal opnås i kampen for et bedre psykisk arbejdsmiljø. Det ser vi frem til at få linet op, for der er et kæmpe behov for at få gjort noget ved problemet. En bedre balance mellem arbejdsliv og familieliv ville utvivlsomt også nedbringe stress og nedslidning blandt mange, ikke mindst blandt børnefamilierne. Men i rapporten fra Teknologirådet står der desværre også, at heller ikke her er der nemme løsninger på problemerne, og i hvert fald er svaret ikke endnu en langsomt arbejdende regeringskommission.

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer

- at stress og nedslidning har alvorlige konsekvenser for den enkelte, at stressede ansatte er i alvorlig risiko for langtidssygdom og derfor af følgende marginalisering,
- at et meget stort antal danskere føler sig negativt stressede,
- at dårlig ledelse, større krav, den teknologiske udvikling og udviklingen i den offentlige sektor er blandt de faktorer, som fører til stress blandt ansatte,
- at sygefravær hvert år koster samfundet ca. 40 mia. kr. i sygedagpenge, sygebehandling og tabt arbejdsfortjeneste,

opfordrer Folketinget regeringen til at opprioritere indsatsen ved,

- at det offentlige som arbejdsgiver opprioriterer indsatsen mod stress og nedslidning gennem bl.a. obligatoriske lederkurser i forebyggelse, og
- at etablere stressklinikker på de arbejdsmedicinske klinikker,